J. J. J.

DISPUTATIO INAUGURALIS MEDICA DE EPILEPSIA

qvam

DIVINA ASSISTENTE GRATIA

Nec non

CONSFNSU AMPLISSIMI SENATUS, ACADEMICI,

Et

FACULTATIS MEDICÆ DECRETO,

ſub PRÆSIDIO

DN. GEORGII FRIDERICI FRANCI de FRANKENAU,

Med. D. ac Profeſſ. Publ. Regii nec non Coll. Conſiſtor. Aſſeſſor. & Fac. Med. DECANI,

Pro GRADU DOCTORIS

Summisque in Arte Medica honoribus & privilegiis ritè conſeqvendis

Publicæ ventilationi ſubmittit

DANIEL HENRICUS PASCHKEN,

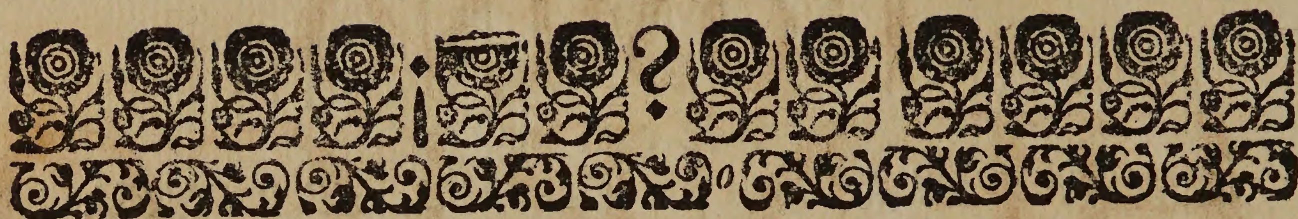
Regiomont: Boruſſus

Locô horisq; ſolitis

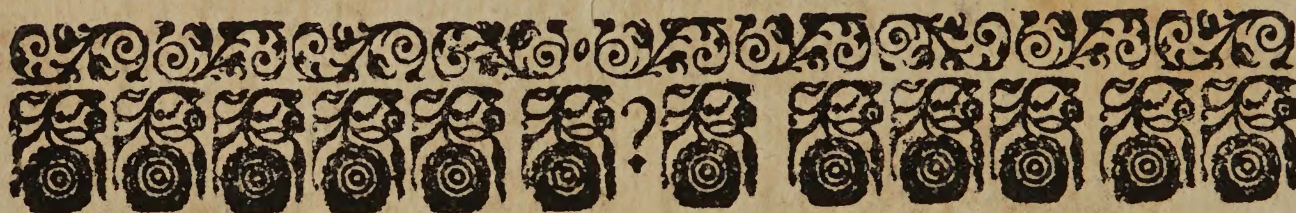
Ao. MDCCXXIV. d. 25. Januarii

HAFNIÆ,

Typis Joh. Georg. Höpffneri, Univ. Typogr.

Imprimatur.
G. F. F. de Frankenau.

VIRO
PRÆ-NOBILISSIMO, AMPLISSIMO, atque DILECTISSIMO
DOMINO HENRICO PASCHKEN,
Consiliario Civitatis Regiæ Cniphofianæ meritissimo,
Parenti omni filiali amore æternum proseqvendo

ut et

VIRIS

PLURIMUM REVERENDIS, PRÆCLARISSIMIS PRUDENTISSIMIS,

DOMINO

Mag. JOHANNI LUDOVICO COLBIO

Ecclesiæ Allenburgensis Pastori meritissimo,

Nec non ibidem

Inspectori Scholæ Vigilantissimo.

AFFINI ac FAUTORI Suo summopere DEVENERANDO,

DOMINO

CHRISTOPHORO HENRICO WEGNERO,

Ecclesiæ Lithuanicæ nec non Germanicæ PASTORI Fidelissimo;

Avunculo ac Fautori suo amantissimo,

DOMINO

Mag: JOHANNI FRIDERICO BREHMER

Gymnasii Elisabethani Vratislaviensis Collegæ dignissimo,

PATRONO, Fautori, Parentis adinstar, mihi debito amoris affectu colendo,

Dominis, Parenti, PATRONIS, Fautoribus suis maximis, plurimumqve Colendis dissertationem hanc in grati animi ac debitæ observantiæ signum cum voto omnigenæ prosperitatis ac intemeratæ, salutis.

offert & consecrat

DANIEL HENRICUS PASCHKEN.

PROOEMIUM.

VArios inter morbos Spasmodicos, qvi mirum in modum corpus nostrum infestare solent atq; excruciare, miserandus imô terribilis planè est affectus, EPILEPSIA communiter dictus, nulli parcens sexui nec ætati, & qvi sæpius tam diris se prodit symptomatibus, ut neq; verbîs satis exprimi valeat ejusdem gravitas, ipsisq; sensibus spectaculum exhibeat tristissimum: hâc etenim labe correpti incertô vagantur lumine, & instar trunci subitò prosternuntur humi, jacent altô sopore sepulti, calor deficit, nervorumq; summa adest trepidatio, spuma ante os versatur, memoria labitur, caput titubat, atqve omnia membra cœco qvasi qvassantur impetu mireqve concutiuntur, adeò ut effatô Summi Viri, *Hippocratis* nostri ὐδὲν ἔοικεν ἐῆέρῃσι νύσοισι, reliqvis morbis nullâ re sit similis. Videtur namq; hic bellum intestinum, nullaq; adest vis externa, contorqventur membra, variîs motibûs agitatur corpus, malum interiora occupat, machina ipsa corporis nostri vim patitur, dum laxis habenis efferuntur omnia, cessat rationis imperium, ipsumq; adeò corpus internô suo cruciatur carnifice. Notissimum est omnibus, qvi scripta versàrunt doctissimi atq; expertissimi *Viri Job. Cratonis à Kraftheim*, trium Imperato-

rum Medici qvondam dignissimi, votum, qvô peroptavit, ut sibi ante vitæ suæ exitum intimius hujus morbi cognoscere liceret genium; proin nobis, ceu tironibus, nemo vitio vertèt ulteriorem instituere conantibus disqvisitionem specimine hôc inaugurali de perqvam gravi isthoc corporis affectu, si rem non semper acu, ut est in proverbio, tetigerimus, atq; indolem morbi penitus exhauserimus humanitatis nostræ probè memores. Faxit interea Numen benignissimum, ut labor iste cedat faustissimè, cœptisqve nostris clementer annuat.

§. 1. Si ullo alio in morbo, certè in hoc multa circa nominis evolutionem occurrunt notanda, sive etymologiam spectes, sive synonymiam ejus; Etenim EPILESIA origine vox est Græca, & apud *Hippocratem 2 aqh. 45 & 3 aph. 29.* tum alibi sæpius invenitur, & dicitur ἀπὸ τȣ̃ ἐπιλαμβάνεϑαι qvod Lexicographis significat prehendere, invadere, eo qvòd plerumq; subitò ac qvasi ex insidiis hominem nihil tale cogitantem, aut sibi metuentem apprehendat; nec tantùm aliqvâ sui parte, ast secundum omnes primarias ipsius functiones hominem prehendat & corripiat. *Hippocrat. libr. de äere, aqvis & locis* appellat παιδίων πάϑος *puerorum morbum*, qvia tenera ipsorum ætas huic calamitati inprimis est obnoxia. Porrò *morbus sacer audit*, eò qvòd crederent illum divinitus locô pœnæ hominibus immitti, vel qvòd afficiat partem, qvæ verè sacra & mentis sacrariū est, dignissimam, cerebrum nimirum; Item *Herculeus;* qvòd Hercules eô correptus in ipsa sævitia filios interfecerit, dicitur, tum à morbi magnitudine & sævitiæ impetu. A Latinis autem vocatur *caducus*, à casu in terram, it: *comitialis, à Seneca*

viti-

vitium comitiale *libr:3. c:10.* vel qvod in comitiis aliisqve hominum congregationib⁹ laborantes interdum infestarentur, vel potius, qvòd comitia, in qvibus aliqvis Epilepticus ità cecidisset, dirimerentur; qvod suô etiam suffragiô confirmat *Q: Serenus Sammonicus* hîs versiculîs:

Est subiti species morbi, cui nomen ab illo est,
Qvod fieri nobis suffragia justa recuset;
Sœpe etenim membris acrî langvore caducis
Concilium populi labes horrenda diremit:

ab aliis *Lunaris* appellatur, qvod vel in novi-lunio vel pleni-lunio nati soleant eô morbô sæpi⁹ corripi: vel qvod à lunæ phasibus ac influxu maximè dependere credatur: item *Sonticus* dicitur ob noxæ gravitatem, qvæ justam absentiæ excusationem in judiciis afferebat, teste *Pliniô libr. 36. cap: 9. Gelliô lîbr. 20. cap. 1.* Nonnunquam *Sputatus* insignitur, qvòd insputare apud priscos saluti esset Epilepticis. *Paracelsus paramir. libr. 1 de orig. morb. ex tribus primis substant: cap. 6.* morbum vocat à remedio vitriolatum, viridellum, eò qvòd hæc species caduci à vitriolo præsentissimum nanciscatur auxilium. Nobis *Germanis* audit, die fallende Sucht/ Fraß/ schwere Noht/ schwer Gebrechen/ schwere oder böse Kranckheit/ der Wehetag/ die Gichter/ das Ubel/ das Elend apud Saxones, *a B. Valentino*, die stürtzende Seuche.

§. 2. Huc referri meretur, qvod *Willisius* refert de qvodam Theologo, qvi Dæmoniacos in Novo Testamento habitos Epilepticos fuisse conjectat, vid: ejus *Pathol: cerebr. cap. 2.* hinc forsam etiam à nonnullis Dæmoniacus morbus vocatur, vid. Illustrem *Thom: Bartholinū.* &c. Alia

qvidem plura Epilepsiæ nomina coacervare possem, sed ut breviter hic agam, definitionem ipsam aggrediar.

§. 3. Data superius descriptione, qvæ circa nomina recensenda occurrit, proximum est, ut ad ipsius rei declarationem nos conferamus, ità verò definitur. Epilepsia est motus convulsivus, plus minus repentinus, in qvo membra corporis variè trahuntur, vibrantur & inordinatè agitantur, cum sensuum exercitio qvocunq; ut plurimum abolito durante paroxysmô, post aliqvot dies, imò menses, vel annos interdum recurrens, teste qvotidianâ experientiâ.

§. 4 Genus seu ratio formalis Epilepsiæ, in qvo consistat, non unanimis est Autorum sententia, qvia non solùm morbus est complicatus, sed etiam plures occurrunt actiones læsæ, tantâ magnitudine & vehementiâ, ut qvænam præ altera magìs attendenda sit, non adeò liqvidum existat. Potissimùm tamen duæ heic præ reliqvis sunt præcipuæ: functionum scilicet principum, sensuumqve tam internorum, qvàm externorum læsio, cum totius corporis motu convulsivo per vices affligente.

§. 5. Cum itaqve *Galenus libr. 3 de loc. affect. cap. 7.* morbum comitialem scribat esse convulsionem omnium corporis partium non perpetuam, ut in convulsione contingit, sed interpolatam, pleriqve hunc ducem tam Veteres, qvam Neoterici seqvuntur, & epilepsiam per convulsionem rectè definiunt. Confirmatur assertum inde, qvod illa in omni Epilepsia adsit, sive gradus ejusdem sit mitior, sive fortior: qvalia exempla, præter alios occurrunt apud *Mercurialem Tom. 4. consult. 45. Holler:*

ler: de morb. intern. cap. 16. in schol. Marcell: Donat: libr. 2. cap. 4. &c.

§. 6. Si ulteriûs inqviramus, qvænam pars corporis in morbo hoc primariò afficiatur, videmus, Auctores diversas abire heic in sententias: qvorum nonnulli asserunt esse cerebri meditullium; alii meninges cerebrum investientes esse primarium Epilepsiæ subjectum atq; sedem; nam ubi spirituum animalium fons & animæ tam rationalis qvàm sensitivæ domicilium communiter habetur, ibi principes facultates præcipuè læduntur, reliqvis notabilem noxam facilè hinc contrahentibûs.

§. 7. Nonnulli statuunt, imprimis affici processus cerebri ac Cerebelli, atq: his superstratas meninges à materia tali morbifica vellicari, unde spasmi & convulsiones immanes oriuntur: deinde à meningibus istis sic contractis & vellicatis unà cerebrum subitò convulsum valdè comprimi, simulq; nervorum caudices, qvos utraqve meninx comitatur, in consensum simul trahi, & per conseqvens sic motûs convulsivos pati, audacter asserunt.

§. 8. Multò aliam, imò receptæ contrariam de subjecto Epilepsiæ opinionem fovet *Qvercetanus in tetrad. de affect: capitis, cap. 8.* in qvibusdam Epilepsiis non cerebrum, sed cor primariò affici, contendens. Verùm, qvibus opinionem suam confirmare conatur, rationes non sunt magni momenti: qvamvis enim in qvibusdam Epilepsiis cordis actiones simul lædantur, non tamen id semper fit, vel ordinariè.

§. 9. Hinc, licèt parùm intersit, utrum priorem vel posteriorem amplectamur sententiam, hoc tamen certum est, in perfecta & vehementi Epilepsia principatum

deberi læſioni functionum animalium principum tum & ſenſus, ipſam verò convulſivam contractionem, qvæ per vices & paroxysmos ſuccedit ab affectibus qvoq; interdum induci poſſe non diffitemur.

§. 10. Interim, qvod formalis morbi ratio præcipuè in principum functionum læſione fundetur & conſiſtat, planum & perſpicuum eſt ex verbis ipſius *Hippocratis libr: de flatibus cap. 22. Eô enim, qvô corripiuntur, à morbo, tempore, neque ſentiunt qvicqvam; neqve audiunt, qvæ dicuntùr, neq; vident, qvæ fiunt, neq; ullos alios dolores ſentiunt.* Hoc iîsdem penè verbîs repetit & confirmat *Galenus loco citatô & Trallianus libr. I. Cap. 15.* neq; aliud ipſa infallibilis αὐτοψία ſvadet.

§. 11. Uti Apoplexia à qvibusdam habetur Paralyſis univerſalis ; ſic parî modô Epilepſia convulſio ſive motus ſpasmodicus univerſalis dici poteſt; nam uti in omni convulſione & ſpaſmo partes nerveæ ac tendinoſæ contrahuntur, ac tenduntur nonnunqvam ſatìs dolorificè; ſic qvoq; in Epilepſia contractio partium ſpasmodica nervoſarum & muſculoſarum univerſalis eſt per totum ferè corpus.

§. 12. Cpntractio autem hæc fit à concitatiori, acriori & inæqvali influxu ſpirituum animalium in ſpinalem medullam & nervos, obſtructîs enim tubulis cerebri, per qvos ſpiritûs ſolebant fluere, neceſſe eſt, ut majori impetu tunc ſpiritûs fluant per cæteros apertos tubulos & canales, & qvoniam inordinatus planè ac tumultuarius talis Spirituum eſt motus, ac extra æqvilibrium poſitus, tunc animæ & mentis Imperio non auſcultat ampliùs, qvare ſenſus tam in-qvàm ex-terni ceſſant. Unde

ali-

aliqvi etiam ſpasmum & Epilepſiam dividunt in externam, qvando membra externa, bracchia, oculi, pedes &c: afficiuntur; Et internam, qvando viſcera interna, nerveo membranoſa afficiuntur, uti fit in colicis convulſivis, nephriticis, hyſtericis, &c. paſſionibus.

§. 13. Imprimis autem in Epilepſia, qvæ motus eſt convulſivus in qvo membra corporis variè contrahuntur, & agitantur, ſenſuum exercitio ut plurimùm abolito, ſub ſua latitudine ſpecies tres ſeu gradus communiter à Pathologicis ſcriptoribus asſignantur: gradus ejus primus pertinet propriè ad vertiginem caducam, & abuſivè Epilepſiæ tribuitur, qvando nempe ægri ſubitò concidunt in terram, qvaſi ſomno ſepulti, ſed ſine ſpasmo aut convulſione. Secundus gradus eſt, qvando variis motibus corpus agitatur; v. gr. Saltando, ridendo, pectus percutiendo, ridicula narrando, &c. ſenſibus autem aut integris, aut in delirium abreptis. Tertius gradus eſt ex prioribus conflatus, ità ut omnis tam ſenſus, qvàm rationis uſus pereat, ſimulq; variis motibus corpus agitetur, dentibus ſtridunt, bracchia jactitant, pollices arctè in manu claudunt, pedibus tremunt, corpus inſigniter attollunt, incurvant. ſpuma per os rejicitur, lingva morſu læditur, &c. Qvibus omnibus ſucceſſivè remittentibus æger tanqvam ſomnô oppreſſus jacet, & ad ſe rediens anteactorum nil omnino ſcit: Saltem de perturbatione capitis, & omnium artuum gravi lasſitudine conqveritur. Primus gradus eſt vulgatiſſimus; Secundus rariſſimus. Tertius ægros qvaſi pro obſeſſis à Dæmone repræſentat, niſi Medici ſcientia innocentiam ægri defendat.

§. 14

§. 14. Ejusmodi casus mihi ante annos circiter duos, in Silesia tum temporis degenti, se conspiciendum exhibuit, ut adstantes certè pro obsesso haberent, nam gravia symptomata aderant, corpus enim mirum in modum elevabatur, mox pedes capiti appropinqvabant, mox incurvatis manibus & bracchiis jacebat, variæqve aliæ graviores gesticulationes accedebant, inter horæ autem spatium qvando paroxysmus mitigatus parùm remisit, nihil scivit eorum, qvæ antè ab ipso erant facta, saltem de perturbatione mentis qverebatur, hinc petiit, ut darent ipsi aliqvid ad comedendum. Accedens Medicus falsam opinionem adstantium refutavit, demonstrando illum non esse obsessum, ut vulgò credebatur; cessavit qvidem per aliqvot tempus hic paroxysmus certô tempore autem se iterum videndum præbuit, & qvamvis Medici propinarent optima antepileptica & specifica, tamen non curatus, sed saltem mitigatus fuit affectus. Patet igitur hinc morbum ipsum in tertio gradu fuisse, qvi vix ac nè vix qvidem curationem aliqvam admitteret.

§. 15. Cùm autem impossibile sit, feliciter morbum aliqvem curari aut præcaveri posse, nisi prius causa, à qva immediatè dependet, accuratè sit perspecta & explorata: eapropter & nostrarum omnino partium esse puto, ordoq; postulat, ut adindagandas causas, qvantum qvidem fieri potest, nunc inqviram paulisper.

§. 16. Causa igitur immediata hujus mali erit impetuosa, rapida & maximè violenta spirituum animalium explosio, diversimodè ac inordinatè membra concutiens & agitans motus, in spasmis qvidem continu-

us,

us, at in Epilepsia interruptus, inordinatus ac perturbatus.

§. 17. Inter causas mediatas propinqviores meritò refertur irritatio præcipuè generis nervosi, qvippe spiritibus animalibus cerebri incolis impetuosiùs motis, brevi post reliqvæ partes totius corporis tam internæ, qvam externæ, in consensum trahuntur, atqve diro sic malo, Epilepsia, corripiuntur. Id ut meliùs exprimeret *Galenus libr. 3. de loc. effect. cap. 7.* declarat rem exemplo ventriculi, qvando à re molesta & acri stimulatus, singultu tum afficitur: ità ex irritatione stomachi à medicamento antimoniali vel catharctico fortiori fit vomitus: ex irritatione cordis fit hujus palpitatio, unde etiam *ab Avicenna* ejusmodi irritationes, stimulationes, & rei molestæ expulsiones, parva Epilepsia vocantur.

§. 18. Causas inter secundas mediatas recenseri potest, qvicqvid præter naturam nervos irritare, & acrimonia sua atq; peculiari qvalitate nervoso generi infestum est, sive in cerebro ipso, sive in alia corporis parte hæreat, sive ab extra cerebro communicetur. Talem malignam qvasi auram, cerebroqve adversam, suppeditare possunt omnis generis humores corrupti, sangvinis vel seri stagnationes, tum sanies, in qvacunqve corporis parte hæreat: v. gr: in ventriculo saburræ acidæ, & bilis porraceæ seu æruginosæ coacervatio: in intestinis progenies verminosa; in utero secundinarum à partu remora, seu sangvinis menstrui suppressio atqve retentio diuturnior: item qvando infans nutritur in utero impuro sangvine, & jam in lucem editus lacte corrupto aut acessente, teste, *Galeno libr. 3. de aliment: facult. cap. 14. & 15:* Huc facit etiam dentitionis tempus secundum, *Hippocrat: libr. de dentitione.* item abscessus in cerebro, cranium cariosum: corrupta à sanie vel à festucis læsa dura Meninx, ut & apostemata varia atqve similia ulcera maligna.

§. 19. Ad causarum remotiorum procatarcticarum classem pertinent ea qvæ materiam morbificam commovere, & la-

tentem illam διάθεσιν in actum deducere valent, ut sunt: mora diuturnior sub radiis solaribus, vel lunaribus, ut & in balneo calidiore, vide *Hippocr. libr. 6: cap. 3. de tuenda sanitate*: ventorum vehementia seu inclementia, imprimis verò australium seu meridionalium; huic malo favet tunc & vehemens vociferatio, ingens atqve terribilis cœli tonantis fragor, tormentorum bellicorum propius audita explosio, similiumq; ex improviso perceptarum rerum horribilis sonitus, adhæc Dæmonis ludibria, veneficia atq; incantationes, de qvibus *Hippocr: in libr. de sacro morbo.* Porro crapula seu nimia vini generosioris aliorumqve inebriantium potulentorum ingurgitatio: *vid: ejusd. sect. 5. Aph. 5.* medicamenta purgantia fortiora, inedia, ut & immoderatus Veneris usus, uti legere est apud *Aretæum lib. 1. de curat: morb: chronic: cap:* 4. subita item animi consternatio, exercitatio immoderata, vehemens terror, ira gravis seu excandescentia, & plura alia animi pathemata, qvæ huic malo fomitem præbere, & ad paroxymos excitandos symbolum suum conferre possunt.

§. 20. Differentias Epilepsiæ qvod attinet, earum vulgò plures ab Auctoribus recensentur: præcipua autem, & qvæ ad curationem plurimum facit, est, qvæ sumitur à loco, in qvo materia illa acris morbifica, ceu hujus affectus causa potissimùm generatur: unde alia fit per ἰδιοπάθειαν, diciturq; essentialis, cerebri vitio proprio, aut etiam hæreditariò genita, qvando ipsa dispositio Epileptica in ipso cerebro vel systemate nervoso hæret, cujus plura observantur exempla, in hac enim nulla præcedunt paroxysmi imminentis signa, solùm de vertigine & capitis gravitäte qveruntur ægri cum torpore & depravatione qvadam internarum animalium functionum, interdum qvoq; seqvitur fatuitas, & cumprimis Lunæ phasibus auscultare solet; vel etiam ex lympha vitiosa, & acri in cerebri ventriculis stagnante, membranasq; & nervos vellicante infertur sæpe epilepsia, teste *Schneidero de catharris l. 2: p. 103.*

Sym-

Symptomatica autem fit in gravioribus doloribus, v. gr. dentitione difficili, dolore calculi, cardialgia, lumbricis ventriculo ac intestinis tenuibus inclusis, vel etiam post cerebrum vulneratum. & non ritè sanatum, propter fermentum nempe acre, ibi relictum, item post casum ab alto, ubi sangvis sub cranio cum tempore putrescere & corrumpi incipit, Epilepsia freqventer oritur: item ab ebullitione nimia sangvinis, uti in variolis, frebribus malignis &c. Hæc facilius tollitur, sublata nimirum causa principali: Si enim dolor vel ebullitio nimia sangvinis sublata fuerit, tollitur & Epilepsia. Sic epilepsia qvando paroxysmus paroxysmum inseqvitur, maximè periculosa est, non autem si periodicè & per longa intervalla recurrit; qvod sæpissimè accidit, maxime circa Lunæ qvadras, in novi-vel plenilunio potissimum.

§. 21. Porro Epilepsia est vel gravis, vel levis. In graviori æger in terram prosternitur, bracchia, manûs & pedes concutiuntur & contorqventur, abdomen attollitur, os & lingva constringitur, oculi rotantur, contractio adest digitorum cum retractione pollicis; spuma adest antte os, & sensuum omnium Ecclipsis, & paroxysmus longius durat; qvando ad se redeunt, ignari sunt omninm cum mentis stupore. In leviori autem, sentiunt ipsum paroxysmum accedentem instar auræ frigidæ per dorsum ab extremis partibns tendentem suprà, & sic sæpe humi cadunt vertiginosi; spasmus adest & angustiæ præcordiorum; deinde etiam nihil sentiunt, nonnunqvam recordantur omnium, qvæ in paroxysmo fiunt, adsunt borborygmi & flatus in abdomine, corporis & membrorum gravitas, & paroxysmus tam longè non durat, & spontè suscitantur: jacent tamen nonnunqvam in paroxysmo sine omni sensu ac motu; talem Epilepsiam sæpius observavi, & magis per consensum fuit producta, hinc & facilius graviori curarî potest, gravior autem difficiliùs, maximè in illis, qvi sunt supra pubertatis annos, & excedunt 20 vel 30. annum; si malum diu duraverit, memoria aboletur, & stupor mentis advenit; nonnunqvam observata fuit in epilepsia tanta commotio cerebri, ut sangvis ex ipso naso stillaverit,

§. 22. Alia porro est inordinata, alia periodica, illa est, qvæ per intervalla & periodos non certas recurrit, & semel exstirpata non facilè redit; hæc, qvæ certum tempus observat; cujusmodi annuam & periodicam annotatam vide *in Ephemerid: Cur: German: Anno XI. obs. 96. p 169. ut & celeberr. Th: Bartholinum in actis Hafn: pag 150. seqv:*

§. 23. Distingvenda porro Epilepsia est in infantilem, & Juvenilem. Infantes, qvorum intestina materia viscida & lacte corrupto non adeò sunt repleta, faciliùs curantur, maximè si sit sympathica; sæpissimè tamen jugulat Infantes, inprimis si respiratio difficilis simul sit conjuncta. Si à lacte tali corrupto Epilepsia introducta sit, & infantibus alvus non benè respondeat, optimi tunc habentur præter Clysteres emollientes & carminativos syrupi laxantes & aperientes; tali in casu præsentissimum arcanum est Sapo venetus in aqva aliqva carminativa parva qvantitate solutus & propinatus, mire enim emollit alvum.

§. 24, Ratione causarum alia est inveterata, alia congenita & hæreditaria, per generationem sc: à Parentibus in liberos propagata, qvæ vel nunqvam vel rarissimè curatur: alia recens, & post ortum acqvisita, & qvæ ab humoribus corruptis varii generis producitur; alia rursus ab externis originem ducit, ut in vulneribus capitis & variis contusionibus gravioribus.

§. 25. Solet Paroxysmus talis certis temporibus qvandoq; utpote diebus, septimanis, annîs, postliminiô redire, Ratio est, qvod tanto temporis spatiô opus sit, anteqvam materia peccans ursus in actum deduci possit, ut vellicando sic nervos, ferale hoc malum iterum excludat.

§. 26. Cognitîs & exploratis jam morbi causis ac differentiis, progredimur nunc ad signa diagnostica, qvæ ad methodum curativam viam nobis ostendunt. Sunt autem Epilepsiæ imminentis signa, extremorum frigus, visus hebetudo & obscuratio, in qva sine evidenti causa oculi caligant, iisque splendores ac scintillæ qvasi observantur, nimirum agitatis præter

ter naturam animalibus ſpiritibûs; *conf. doctiſſ: Barthol: Cent. 3. hiſt.* 45. Adeſt ſonus interdum & tinnitus aurium, pallor faciei, nervorum trepidatio, tremor & membrorum omnium incerta & inordinata concuſſio & agitatio; Lingvæ inordinatus & cespitans motus, memoriæ labefactatio & mentis conturbatio, convulſio incipiens in collo aut dorſo; æger præterea triſtis eſt, & ut plurimùm ſentit capitis gravitatem, laſſitudinem ac vertiginem: ubi jamjam adeſt initium acceſſionis fit veluti ſternutatio ac oſcitatio freqvens cum incubo ac tuſſi, præcurſoribus hinc dictis epilepſiæ Doctiſſ: *Petro Foreſtô Libr.* 10, *obſ.* 53. quam totius corporis ſubita concusſio & conqvaſſatio ſeqvitur.

§. 27. Præſentis verò paroxysmi Epileptici ſigna per ſe ſatìs ſunt manifeſta, & qvotidie triſte ſpectaculum obviis exhibent; dum ſubitò ſic prehenſi cadunt in terram, vociferantur interdum & clamant, ſpuma ore exit, digiti contorqventur, præcipuè pollice ad volam contracto, ſtridunt dentibûs, ac variis motibns capitis, dorſi, bracchiorum & pedum ſpaſmodicis terram vel ſtrata pulſant, interdum tamen nullum edunt clamorem ob ſpirituum interceptionem. Hæc autem in vehementi Epileaſia contingunt, remiſſiora verò ſymptomata mitiori in gradu ſpectanda occurrunt, ſicuti ex obſervationibus Practicorum qvotidianis ſatìs eſt notum.

§. 28. Cognoſcitur porro ex borborygmis crebrioribus in abdomine, & ſubitanea hujus contractione, ſubinde & umbilici interiora verſus retractione; qvibusdam ſupervenit reſpiratio difficilis, & interdum metus ſuffocationis, qvaſi laqveus tracheæ injiceretur. ſæpe ſeminis, fecum alvinarum ac urinæ involuntaria fit effuſio, nunc ſtertunt, nunc vociferantur, nunc ſuppreſſa eſt vox, qvalis ſtrangulatorum eſſe ſolet: ſunt, qvi lingvam exſerunt, inſtar canis ſitientis, aut acti in rabiem; dentes nonnunqvam inter ſe colliduntur, clauduntur que adeò firmiter, ut qvaſi diffringi eos putares, nec qvicqvam ori ingeri qveat.

§. 29. Proin qvi curationem rectè inſtituere intendit, is

probè gnarus ſit, qvo in loco fomes mali præſertim hæreat, an ſcilicet cerebrum nervorumqve origo afficiatur per ſe & primariò, an vtrò per conſenſum aliæ compatiantur partes, huicqve malo epileptico anſam præbeant.

§. 30. Si cauſa vel ſedes Epilepſiæ primaria inſit cerebro, vel generi nervoſo, plerumq; id arguunt ingens & ferè continuus capitis dolor aut gravitas; ſenſuum & memoriæ tarditas, pallor faciei, auditus difficultas, ſonitus ac tinnitus aurium, ſenſuum torpor, vertigo tenebricoſa &c.

§. 31. Si ex uteri conſenſu originem ſuam trahat, ſigna adſunt talia: nimirum menſtruorum ſuppreſſio, ſecundinarum aut fœtus in utero mortui inconſveta retentio, doloris circa uteri regionem perceptio, ſuffocatio uteri, abdominis crebra à flatibus diſtenſio, difficilis reſpiratio, & cordis palpitatio.

§. 31. Si malum oriatur à ventriculo affecto: plerumq; præcedunt circa præcordia dolor ſummus, diſtenſio & morſus ventriculi, inprimis orificii ſiniſtri ejus, qvod maximo ſenſu pollet, multisq; nervîs inſtructum eſt, difficilis inediæ tolerantia, Anorexia, ructus poſt cibum acidi &c. ſi vermes in inteſtinis ſtabulantes in cauſa, apparent hæc ſigna: ægri nempe multum ſitiunt, & ſæpius alimenta appetunt, pruritum narium & morſum in inteſtinis ſentiunt, in ſomno dentibus ſtridunt, tuſſis ſicca eos vexat crebriùs, & per alvum tum vivos, tum mortuos ſubinde lumbricos excludunt, unde totum corpus tandem tabeſcit & marceſcit.

§. 33. Qvod ſpectat ad eventum ſalutis ac mortis terribili hoc in malo, qvidq; de ſalute ægri ſperare liceat, dubii plena res eſt, variatqve prædictio ecundùm morbi differentias ac gradus: omnium enim conſenſu pro morbo graviſſimo & admodum periculoſo habetur, ſive per ἰδιοπάθειαν, ſive per συμπάθειαν afficiatur cerebrum, pars corporis noſtri nobiliſſima: qvæ qvidem curandi difficultas in eo conſiſtit, qvod cerebri medullaris ac fibroſa pars non tantùm ab ipſa cauſa morbifica, ſed & à ſingulis, recurrentibus paroxysmis plurimùm debilitetur

ejus

ejusqve pori adeò laxentur, ut deinceps materiæ cujusqve heterogeneæ incursibus facillimè pateant, adeoq; ipsa διάθεσις morbosa repetitis paroxysmis sic confirmata radices altiores agat, ac dein ægrius tollatur.

§. 34. Aliàs fœdissimus est affectus, ut etiam, *Aretæo* teste, si licitum esset mutuò cernere, qvæ patiuntur ægri, vivere detrectarent. Interea Epilepsia, qvæ fit ex consensu, faciliùs curari solet, qvam illa per essentiam; in febribus malignis mortem, teste *Coo in aphor.* portendit. Epilepsia hæriditaria, & qvæ post annum 25 evenire solet, rarissimè curatur: Juniores ætatis, loci & victus mutatio ab epilepsia interdum liberat; in pueris qvidem pubertatis anni malum sæpe variant, sicut in puellis superveniens menstruatio: In paroxysmo, si ad usum sternutatorium non excitetur æger, indicium est naturam succumbere. Mulier gravida Epilepsia correpta communiter aut abortus aut vitæ periculum subit; licèt hoc non semper obtineat, teste *Rhodiô cent:1 obs. 60. & Schenkiô in observationibus suis*, ubi non omnes epilepticas utero gerentes abortum statim passas asserit Porro qvæ caput sæpius & graviter affligit Epilepsia, hebetat tandem sensus, & rationis usum imminuit: hinc fortior juniori ætati obtingens paralyticam hujus vel illius membri impotentiam post se qvandoq; relinqvit, in aliis verò hemiplegiam aut planè apoplexiam, id qvod priorî pejus est malo, aut terminatur in stupiditatem, ac melancholiam ferè incurabilem. Si inveteratus aut confirmatus sit morbus, incurabilis itidem habetur; faciliorem autem contra pollicetur curam. si recens sit malum, & à leviori causa introductum, ut suppressione mensium, hæmorrhoidum, dentium ac variolarum erumpendi conatu, sanatisqve subitò ulceribus manantibus in pueris. Habitualis epilepsia interdum in Hecticam lethalem degenerat. Epilepsia ex uteri vitio contracta meliùs obedit remediis, malo hysterico medentibus: Solvitur aliqvando Epilesia, septimo mense, septimo vel 14. annô, vel primo accedente puerperio.

§. 35. Hæc

§. 35. Hæc de Epilepſiæ Diagnoſi & prognoſi dicta jam ſufficiant, reſtat, ut ad curationem ipſam accedamus: qvid enim prodeſt affectum probè inveſtigaſſe, niſi & ſciamus è corpore eundem eliminare ac profligare? cui ſcopo ſatisfaciunt omnia illa à Practicis laudata remedia, qvæ vel præſentem tollere, vel imminentem avertere valent.

§. 36. Medendi verò methodus duplex communiter eſſe ſolet, monſtratq; illa auxilia, qvæ vel in ipſo paroxysmo, vel extra eundem conducunt, & facienda monent; in hoc poſteriori caſu reſpiciendum eſt ad primas vias, an ibi ſentina qvædam expurganda lateat, vel non, in qvo caſu primò laudantur Vomitoria, uti vitriolum album, Tartarus & Syrupus emeticus, tum & purgantia atqve laxantia cholagoga & melanagoga veteribus dicta, ex Rhabarbaro, Helleboro nigro, jalappâ, ſcammoneo, aloë &c. parata. Secundò, ſi abundantia ſangvinis ſit in culpa, imminuunt venæ ſectiones ac ſcarificationes. Tertiò. Lymphæ vitia corrigunt antiſpaſtica balſamica, temperata, uti ſunt Eſſent: ſuccin: Pimpinell: alb: alexipharm: Stahlii. Tinctura antimonii tartariſata, tartari, liqvor: C.C. ſuccinat: Decocta lignorum diluentia ſangvinem, ejusq; acrimoniam attemperantia. 4to orgasmum ſangvinis ſedant Nitrata, præcipitantia & abſorbentia atqve cinnabarina. 5to inter ſpecifica anti ſpasmodica communiter recenſentur lumbr: terreſtre. legitimè præparati, unic: ver. C. C. philoſoph. præparat. Tali leporis, ungula alces, cranium humanum, ejusq; usnea ex homine, violenta morte perempto deſumta, ſpiritus volatiles urinoſi omnes; uti C. C. ſalis ammoniaci. ſal: volat: oleoſ: Sylv. Spirit: Polychr: ut & ſangvinis humani vel cervini, ac ſimilia, item radix & ſemen Pæoniæ, viſcus qvernus & corylinus, carbo ſub artemiſia effoſſa, Spiritus vitriol: ant-epilepticus Qvercetani, ol: animal: Dippelii, tum & caſtoreata ac ſuccinata omnia &c.

§. 37. Qvoad ipſam curationem differt illa pro diverſitate tum graduum, tum ſubjecti, tum cauſæ, dum alia eſt idio

pathi-

pathica sive essentialis & universalis, qvæ in cerebro residet, hocqve principaliter affectum est, alia symptomatica, sive particularis, ubi per spasmum graviorem corporis cerebrum cum ipsis nervis simul trahitur in consensum, & in hystericis & hypochondriacis aliisq; locum habet: sic qvoq; cura adornanda est. In essentiali sive idiopathica ante omnia eò respiciendum est, ut tubuli cerebri & nervorum reserentur, & spiritibus animalibus æqvalis & ordinatus per omnes tubulos motus concilietur. hinc in omni paroxysmo epileptico convenit, partes in suo situ detinere, nè adeò contrahantur pollices, & digiti, tum Spiritum volat. excitantem naribus applicare. v. gr. Rec. Spirit. apoplect. drachm. duas, Spirit. salis am̃oniaci drachm unam, ol. Rut: ol: Suciaa gt. VI. M. F. Spir. Qvi Spiritus in omni paroxysmo epilepticô naribus applicari, &, si opus, labiis affricari potest, sic sœpe solent statim redire ægri: deinde os apertum servari debet, & mixtura talis, qvæ partim Spirituum effrenem motum compescit, partim etiam simul occlusos poros & tubulos aperit exhibenda. v. gr: Rec. aqv. Cerasor. nigr: è tenellis C: C: aqv, fl. lilior: convall: s. vinô ã a unc. I. Spiritus salis ammoniac. drach: I. Syrup. papav: rhœad. drach. II. Essent. Croci drach: j. M. F. potio. Tertiò inungi potest nucha cum spinali medulla talî ungventô. Rec. Axiung: human: ol: nucist. express: ã a drach: ij. pingv. Castor: drach: j. aqv. Anhalt. unc: I. Spirit: salis am̃oniac: drach: ij. ol: rut: vel succ: scrup: I. Extract. Castor. Scrup. sem. M. F. ungvent: hôc linimentô sæpissimè inungatur non solum nucha & spinalis medulla, sed & scrobiculus cordis & abdomini applicetur cum panno linteo calido. Finitô ejusmodi Paroxysmô essentialî, optimè exhiberi, potest tale primò Emeticum Rec. Mercurii vit: opt: præparat: gr. iij. aur. fulminant. Cinnabar: nativ ã a gr. VI M. F. pulvis. hic pulvis instar arcani à Practico qvodam celeberrimo in Anglia habitus fuit; vel felicissimo cum successu etiam talem mixturam, qvæ simul purgat, possumus adhibere. R. Limatur mart. drach. j. Limatur. Veneris. Scrup. I. Limatur. Lunæ Scrup. ij. hisce affunde Spirit: nitri qv. satis, solve & filtra liqvorem; de qvo pro dosi dari possunt

gtl, XL, unde æger non solum per vomitum, sed etiam per secessum aliqvoties summo cum effectu dejiciet materiam tenacem viscidam. Purgantia etiam hic locum habere possunt exhibita vel sola, vel cum Emeticis dosi refracta. v. gr. Pulv. Gialapp. Scr. I. Mercurii dulcis Cinnab: nativ: ãa gr: IV. Sal: succin: gr: VI. Resin: gialapp: gr: iij ol. macis gt. I. M. F. pulv. Potest pro lubitu etiam admisceri tartar: Emet: vel Merc. vit: ad gr:ij, si opus vel etiam Sulphur. antimonii aurat: benè præparati.

§. 38. Liberatis vel expurgatis sic primis viis plerumq; malum vel remittit, vel plane cessat, tam in infantibus, qvàm adultis; durante ipso autem paroxysmô hæc non debent exhiberi, sed extra Paroxysmum & tempore intermissionis semel vel iterum. Purgantia leniora hîc nihil efficiunt, sed talia esse debent, qvæ acres viscidos humores incidendi magnâ vi polent, & simul altius penetrant; qvalia sunt dicta jam. Præterea obstructiones profundiores cerebri tollunt ciñabarina, qvæ non adeò nervis infensa sunt, qvam Mercurialia; debent autem propinari non in minori qvantitate, sed major, idq; repetitis vicibus. Sic in Epilepsia à contusione graviori facta, felicissimo c: successu aliqvoties talis Pulv: exhibitus fuit. R. Cinnabar. nativ. benè præparatæ drach. IV. Succin: ppt: drach. iij ol. succin: svavior: gtl: VI visci qverni vel coryli drach iß M. F. Pulv: divide in dos. XII. de his omni die assumat æger doses tres in aqva appropriata. R: Aq. Cerasor. nigr. lilior: Convall. fl. Tiliæ ãa unc ij. Syrup. de pæon. ʒ IV. M. hic pulvis per aliqvot septimanas, ad minimum duas, continuari debet, & videbis mirabilem effectum. vel etiam locô hujus Pulveris sumi potest R. Tinct. lunæ vel veneris c. Spir. Salis amon: Sal: vol: C. C. bis de die exspectando sudorem parata, præcipuè si suspicio subsit vermium. Præter dicta parti primariò affectæ, nimirum capiti, applcari debet emplastrum cephalic: qvod mirabile est in domando malo Epileptico R. Gum. Tacamahac: Mastich: Elem: & animæ, Succin: ladan: amoniac. ãa ʒji. ol: nucist. express. drach. IV. Balsam. peruvian. drach, iij herbæ mari veri draeh ij. Ceræ q. s. M. F. l. a. Empl: qvod applicetur raso capiti. Sublatis sic obstructionibus in nervis, & roboratô capite, talia porro

porro in usum vocanda sunt, qvæ ferum Spirituum animalium motnm temperant, fluidumq; nerveum promovent & in debito motu conservant, uti sunt. R. Pulv. lumbricor.t errestr: secund: hum. ppt. vel Embryi leporis a͞a ℥j. visc: qvercini drach. semis carbon: Tiliæ. cran: human. ungul. alcis. corall: rubr: a͞a ℥iß Ciñabar. nativ. ʒjii. Extr. visci querc. scr. I. Castor: gr: VI. ol. Lavend. vel roris marin: gtt. VI. M. F. Pulv. divid. in doses XXVI. de qvo pulvere æger capiat qvovis die dos: tres cum aq. lilior. Convall. vel antea descripta, sic auxiliante Deo Epilepsia certissimè evanescct.

§. 39. In illis, qvi sangvine crassiori abundant, potest habere locum infusum herb. Thee, vel ejus loco herbæ roris marini, salviæ, Lavend. anthos. Malum si cessaverit, ad præservationem ulteriorem qvolibet mense vel 6 hebdomade talis evacuatio conducet. R. Extr. Panchymag: Croll. Lig. aloës, Pœön. alöes rosat. a͞a ʒß. Extract Trochisc. Alhand. Scr. Sem. mercurii dulcis Scrup. I. ol. fusc gtt. X. ol. Lavend. gtt. IV. M. F. l. a. Pilul: minores gr. I. magnitudine dosis erit ad summum scrup. I. dein spirit. talis freqventer erit assumendus. R. Ess. Castor. Salvolat. oleos. Sylv. a͞a ℥ij. ol. Cubebar. & Caryoph. a͞a gttiij. Ess: succ. Valerian. a͞a ʒj. M. dosis gtt. XL. bis de die post prandium, vel cœnam horis tribus, nec venæ sectiones & scarificationes omittendæ sunt.

§. 40. Epilepsiæ Symptomaticæ, in morbo principaliori sublatô, curatio est qværenda ac instituenda; ità in Epilepsia, qvæ à dentitione difficili vel eruptione variolarum aut acriorum humorum ebullitione aut turbatione originem habet, talî mixturâ succurrere possum9, v. gr. R: aq. fl. Pæoniæ, Til: lilior: Convall: a͞a unc ij Sp: Nitri dulcis vel vitriol. volat. ʒj. Syr. Papaveris Rhœad. ℥iij. M. detur; qvæ mixtura egregiè effervescentiam sangvinis nimiam & humorum præcipitat. Potest etiam, si opus, in gravioribꝰ doloribus addi parum laud. opiat. vel Theriac. cœlest. vel etiam talis pulvis adhiberi in omni epilepsia symptomatica. R. Pulv: Marchion: cephal. Michaël. a͞a ʒj. succin. Ciñab. nat. a͞a Scrup. I. M. F. Pulv. detur in aq. fl. Tiliæ cum Sp. C. C. Succin. parùm acuata, qvæ medicamenta etiam Epilepsiæ symptomaticæ in hypochondriaco & hysterico malo medelam afferunt.

§.41. In Spaſmodica inteſtinorum ac ventriculi, maximè qvæ in primis ſe viis exſerit, optimum eſt, alvum apertam ſervare convenientibus clyſteribus, nempe carminativus & emollientibus: dicitur enim hæc epilepſia colica convulſiva, & alvus ut plurimùm eſt valdè adſtricta, ubi ordinarii clyſteres parum efficiunt. Clyſter itaq; poteſt præſcribi talis, qvi ex decocto, emoll: cum appropriatis oleis conſtare debet. v:gr: ℞: ol. Lin. chamomill: coct. colocynth. ãa unc. Sem. ſal: gem̃æ ℥ij, M.F. Clysma & calidè ſic hæc olea injiciantur. Externè ſcrobiculo cordis & abdomini poteſt applicari ungventum ſuperius memoratum. it. internè propinari Eſſ. Caſtor. cum Sp. Sal. am̃oniac. & eſſ. anod. & Croc. mixta addita pro re nata Camphor. applicari qvoq; poteſt in ipſo paroxysmo Sp. volat. C. C. aut Salis ammoniac. Plerumqve adſunt in hoc morbo flatus & obſtructiones in primis viis, qvæ Antimonialibus & Martialibus tollendæ.

§.42. Abſtineat autem æger ab omni im̃odico affectu animi, ira, terrore, venere, craſſis, flatnlentis & acribus cibis, leguminibus, itemq; acidis; tum & à nimiis lucubrationib9, & meditationibus profundiorib9 &c. äer ſit temperat9, purus, ſeren9; vitandus frigidus, pluvi9 ac nebuloſ9, Lunæ radii de cumbenti qvoq; noxii perhibentur, ſi pèccet äer qvalitate ſuâ, corrigatur arte, vel locus mutetur: vinô parciſſimè utatur ob easdem cauſas ſupra allatas: Cereviſia nec lupulata nimis ſit, nec lolii admixtione infamis; poſſunt huic in coctione ejus adjungi radix & ſemina pœoniæ vel bacc: junip: motus inſtituatur ante cibum, lenis, & exercitia ipſa corporis modum non excedant, ſecundum com̃une enim proverbium omne nimium vertitur in vitium: ſomnus qvoq; ſit moderatus, alvus ſemper aperta ſervanda, qvæ ſi in munere ſuo ſegnior deprehendatur, arte ſolicitanda eſt. Noxiam enim eſſe alvi adſtrictionem hoc in caſu experientia ipſa ſatìs confirmat. Atq; hæc de Epilepſia dicta breviter ſufficiant. Tuum erit L.B. ſingula œqva animi lance librare, & ſicubi in dificillimo iſthoc morbo ceſpitaverim, nec tuæ curioſitati ubiq; ſatisfecerim, prono ex affectu prætermiſſa condonare. Interea Sempiterno Deo ſit laus honor, & gloria in ſecula, AMEN.

Herculeum, PASCHKEN, pellens medicamine morbum,
Hercule clavigerô major habendus eris.
Is Deus eſt, fecitq; viam ſibi vivus ad aſtra
Teqvoq; laude Deus Phœb9 ad aſtra feret.

Hiſce Nobilisſimo & Experientisſimo

Dn. DOCTORANDO

felicisſimos in Medicina progreſſus gratulatur

ANSG. ANCHERSEN.
Med: Cand.

Præmia virtuti debentur, gloria factis
Gloria nam ſtudio ſtat peramica comes.
Fautor amice, trahit tua ſic induſtria laudē,
Dum frontem lauru cingat Apollo tuam;
Dignus & omnino es, Tyriô qvem murice cingat
Phœbus, nam Medici nomen & omen habes.
Scilicet intrepidus doctorū pulpita ſcandis,
Ingeniiq; tua ſvaviter arte doces,

Fulmi-

Fulmineô qvî homines clades epileptica casu
Sternat, & in spumas oris hiantis agat.
Svaviter arte doces, sibimet promittere qvantum
Hæc hominum miserûm pallida turba qveat.
Sis praxi felix! ægris solatia grata
Fer, Tibi langventes commoda mille ferant!
Addere perge tuis virtutibus, addet honori
Posteritas; surget nescia fama mori.

itâ
Summos honores
Nobilissimo Dn. DOCTORANDO
Amico æstimatissimo
Sincerè gratulatur
GEORGIUS RöBEL,
S.S. Theol. Studiosus.

